

Mihail Antonovics Gremjackij
(1887—1963)

Hosszú szenvedés után, 77 éves korában, 1963 november 29-én elhunyt a kiváló szovjet anthropologus, a moszkvai Lomonoszov Egyetem Embertani Tanszékének professzora, MIHAIL ANTONOVICS GREM JACKIJ.

Sz molenszkben született. Az egyetemet Moszkvában végezte el, majd Pjatyigorszkban tanárként működött és az ottani biológiai intézet igazgatója volt. 1921-ben került Moszkvába, ahol 1933-tól haláláig három évtizeden keresztül vezette az Embertani Tanszékét és egyidejűleg a II. világháború kitöréséig az Embertani Kutatóintézet Anthropogenezis Szektorának vezetője volt.

Oktatói tevékenységében az embertan sokoldalú tematikája egyformán megtalálható (kutatástörténet, származástan, morfológia, biometria).

Tudományszervezői tevékenységének egyik fontos eredménye a szovjet antropológiai kiadványok szerkesztése és kiadása.

Tudományos tevékenységében különös figyelmet fordított az ember származásának problémáira. Megjegyzendő, hogy az anthropogenezis terminusát GREM JACKIJ vezette be az embertani irodalomba. Több mint száz munkájában olvashatunk sokoldalú tevékenységéről, amely felölelte a primatológia, az összehasonlító anatómia, a szisztematika, az ember és a primatesek palaeontológiájának és az evolúciós elméletnek különböző kérdéseit.

Különösen fontosak GREM JACKIJ tanulmányai a palaeoanthropologia és az anthropogenezis elméleti alapjainak köréből. E vonatkozásban megemlíthetők az emberi evolúció palaeoanthropus-stádiumára vonatkozó vizsgálatai, valamint a palaeoanthropusok különböző lokális csoportjainak általa adott morfológiai elemzése. Intenzíven foglalkozott a primatesek filogenetikai egyiségének problémáival is.

GREM JACKIJ nagy érdemeket szerzett a szovjet antropológiai iskola kialakításában. Ebből a szempontból a kutatások irányát meghatározóként értékelhető 1930-ban, Kijevben, a IV. Zoológiai, Anatómiai, Histológiai Kongresszus Embertani Szekciójában tartott előadása, amelyben alapvető metodológiai problémákkal foglalkozott. A szovjet anthropologusok GREM JACKIJT tekintik iskolájuk egyik megalapítójának, aki az általa kezdeményezett kutatási irányvonalnak széles körű elismerést szerzett mind a belföldi, mind a nemzetközi szakéletben.

DR. TÓTH TIBOR